

Nový institut dohody o mimosoudním jednání - pozor na promlčení a prekluzi

Občanský zákoník se po vzoru německé úpravy snaží řešit z praxe známé případy, kdy dlužník protahuje jednání s věřitelem o sporném právu tak dlouho, dokud příslušné právo věřitele není promlčeno a dlužník může uplatnit námitku promlčení a odmítnout plnění. Příslušná úprava je obsažena v § 647 pokud jde o promlčení a v § 654 pokud jde o prekluzi.

Občanský zákoník v této souvislosti používá termín dohoda o mimosoudním jednání, což je buď smlouva o provedení mediace podle zákona o mediaci, nebo jiná dohoda, z níž je patrná vůle věřitele a dlužníka mimosoudně jednat o okolnosti nebo právu, kterých se promlčení nebo prekluze týká.

Dohoda o mimosoudním jednání a její vliv na běh promlčecí lhůty

Pokud věřitel a dlužník uzavřou dohodu o mimosoudním jednání, má to dle ustanovení § 647 občanského zákoníku za následek, že promlčecí lhůta týkající se příslušného práva nezačne běžet, nebo pokud již začala běžet, stává se.

Občanský zákoník nepředepisuje náležitosti dohody o mimosoudním jednání. Lze však dovodit, že se jedná o dohody uzavřené bez asistence soudu o vyřešení práva nebo o některé z okolností, která toto

právo zakládá či na toto právo má zásadní vliv.

Zákon nevyžaduje písemnou formu dohody. Je tedy potřeba pečlivě zvážit jakoukoliv komunikaci, ať už ústní nebo ve formě e-mailu, ve které si věřitel a dlužník vyjasňují své pozice ohledně sporného práva. Strany totiž mohou prodloužit promlčecí lhůtu, aniž by si toho byly vědomy. Pokud by se dohoda o mimosoudním jednání měla řídit cizím právem, je nezbytné zjistit požadavky na formu takové dohody a zda cizí právo nevylučuje účinky takové dohody na běh promlčecí lhůty. Promlčecí lhůta začne běžet nebo opět pokračuje poté, co některá ze stran výslovně odmítne v mimosoudním jednání pokračovat. Nskončí však dříve než za šest měsíců ode dne, kdy začala znovu běžet. K prodloužení promlčecí lhůty

Klíčové body

- Uzavření dohody o mimosoudním jednání může mít za následek prodloužení promlčecí nebo prekluzivní lhůty.
- Je nutné pečlivě zvažovat veškerou komunikaci, ve které si věřitel a dlužník vyjasňují své sporné právo, aby nedošlo k prodloužení promlčecí nebo prekluzivní lhůty, aniž by si toho byly strany vědomy.
- Doporučujeme pečlivě a určité popsat rozhodné skutečnosti pro jednání o dohodě o mimosoudním jednání a věnovat náležitou pozornost způsobu a důvodům pro ukončení jednání.

dojde i v případě, kdy původní lhůta byla kratší než šest měsíců.

Z výše uvedeného může vyplynout motivace věřitele dosáhnout prodloužení promlčecí lhůty předstíráním dohody o mimosoudním jednání. K prodloužení promlčecí lhůty totiž může dojít i tehdy, pokud dlužník na dohodu o mimosoudním

jednání sice přistoupí, ale ve skutečnosti vůbec nemá od počátku vůli se dohodnout.

V souvislosti s přípravou dohody o mimosoudním jednání proto doporučujeme podrobně a určitě vymezit způsob a důvody pro ukončení jednání. Dále je zcela zásadní, aby strany podle dohodnutého způsobu a důvodů ukončení jednání skutečně postupovaly. Nedostatečně vymezený způsob ukončení jednání nebo nedodržení dohodnutého způsobu ukončení jednání může zbavit takovou dohodu následků předpokládaných v § 647 občanského zákoníku. Další riziko představuje skutečnost, že strany mohou být v nejistotě, zda promlčecí lhůta začala běžet nebo pokračuje a kdy skončí. Věřitel se dále může vystavit riziku, že dlužník navrhne zamítnutí žaloby jako předčasně podané. Nedostatečně určité vymezení způsobu a důvodů pro ukončení jednání rovněž zvyšuje riziko vzniku předsmělné odpovědnosti té ze stran, která jednání ukončí.

Strany mohou účinky ustanovení § 647 občanského zákoníku vyloučit, nebo se od něj odchýlit. Taková dohoda však nesmí porušovat dobré mravy, veřejný pořádek nebo právo týkající se postavení osob. Dalším limitem bude zejména ochrana slabší strany podle § 433 občanského zákoníku a právní úprava ochrany spotřebitele.

Ve vztazích s mezinárodním prvkem budou strany muset nejdříve posoudit, jakým právním řádem se řídí otázka promlčení daného práva. Zpravidla se bude jednat o stejný právní řád, kterým se řídí promlčované právo samotné, nelze vyloučit situace, kdy se promlčení bude řídit jiným právem. Tato situace nastane, pokud strany

podřídí českému právu otázku promlčení práva, které se řídí cizím právním řádem. Dále, pokud by se promlčované právo řídilo cizím právem a soud by aplikoval § 647 občanského zákoníku jako mandatorní pravidlo českého právního řádu, tedy jako pravidlo, které se uplatní vždy, bez ohledu na to, jakým právním řádem se daný právní vztah řídí.

Dohoda o mimosoudním jednání a její vliv na běh prekluzivní lhůty

Pravidla o běhu promlčecí lhůty platí obdobně i pro běh prekluzivní lhůty, která má za následek zánik práva (§ 654 občanského zákoníku). V jakém rozsahu tomu tak v konkrétních případech bude, však zůstává otevřeně interpretaci ze strany českých soudů.

Předpokládáme, že minimálně v rámci hlavního účelu ustanovení § 647 občanského zákoníku, tedy ochrany věřitele, se toto ustanovení plně aplikuje. Ve vztahu k prekluzivním lhůtám tak platí stejná doporučení jako u lhůt promlčecích a stejná míra opatrnosti.

Závěrem

Uzavření dohody o mimosoudním jednání může mít významné následky pro běh promlčecích i prekluzivních lhůt. Občanský zákoník nevyžaduje písemnou formu dohody ani skutečnou vůli stran smírně se dohodnout. Je tedy potřeba pečlivě zvážit veškerou komunikaci ohledně sporného práva, aby strany

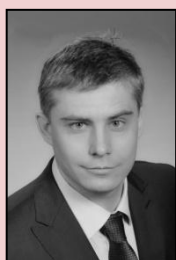
neúmyslně neprodloužily promlčecí nebo prekluzivní lhůtu nebo, aby jednání nevedlo ke vzniku nejistoty ohledně délky příslušné promlčecí nebo prekluzivní lhůty.

Kontaktní osoby

Vlad Petrus
Partner

T: +420 222 555 222
M: +420 602 207 575
E: vlad.petrus
@cliffordchance.com

Jindřich Arabasz
Counsel

T: +420 222 555 222
M: +420 731 471 439
E: jindrich.arabasz
@cliffordchance.com

Vladimír Rýlich
Seniorní advokát

T: +420 222 555 222
M: +420 731 471 436
E: vladimir.rylich
@cliffordchance.com

Jan Dobrý
Advokát

T: +420 222 555 222
M: +420 737 615 575
E: jan.dobry
@cliffordchance.com

This publication does not necessarily deal with every important topic or cover every aspect of the topics with which it deals. It is not designed to provide legal or other advice.

www.cliffordchance.com

Clifford Chance, Jungmannova Plaza, Jungmannova 24, 110 00
Prague 1, Czech Republic
© Clifford Chance 2015

Abu Dhabi ■ Amsterdam ■ Bangkok ■ Barcelona ■ Beijing ■ Brussels ■ Bucharest ■ Casablanca ■ Doha ■ Dubai ■ Düsseldorf ■ Frankfurt ■ Hong Kong ■ Istanbul ■ Jakarta* ■ Kyiv ■ London ■ Luxembourg ■ Madrid ■ Milan ■ Moscow ■ Munich ■ New York ■ Paris ■ Perth ■ Prague ■ Riyadh ■ Rome ■ São Paulo ■ Seoul ■ Shanghai ■ Singapore ■ Sydney ■ Tokyo ■ Warsaw ■ Washington, D.C.

*Linda Widyati & Partners in association with Clifford Chance.